

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller.

Mr RENE VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaft betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

ROND HET VRAAGSTUK DER WETENSCHAPPELIJKE VLAAMSCH E ACADEMIËN.

HET INTERVIEW VAN PROF. VERMEYLEN

De Vlaamsche juristen kunnen zich niet onbetuigd laten waar het gaat om een vraagstuk, dat zoo innig verwant is aan de hoogste belangen van de Vlaamsche cultuur. De zuiver wetenschappelijke behandeling van de sociale, economische, politieke en juridische problemen is met de jaren steeds belangrijker geworden en de Vlaamsche rechtsgeleerden hebben een rol van allergrootste beteekenis te vervullen in het wetenschappelijk leven van dit land. De opbouw van de door de regeering reeds sedert lang beloofde Vlaamsche Academiën wordt dan ook door hen met de meeste belangstelling gevolgd.

Het is daarom noodig onze lezers te wijzen op het interview van Prof. Aug. Vermeulen, dat verscheen in de «Nieuwe Rotterdamsche Courant» van 7 dezer, waarin de geleerde rector der Gentsche Hoogeschool aan de kwestie der Vlaamsche Academiën beschouwingen wijdde, die in de kringen der Vlaamsche wetenschap met een pijnlijke verbazing zullen vernomen worden.

Van af het oogenblik dat de regeering er toe besluit Vlaamsche Academiën voor wetenschap in het leven te roepen, staan twee mogelijkheden open. Door een eenvoudig Koninklijk Besluit kunnen deze Academiën worden opgericht, volledig zelfstandig, uitsluitend Vlaamsch,

gelijkberechtigd met de bestaande Franschtalige Academiën. Ofwel kan een stelsel worden uitgedacht, waarbij de bestaande Academiën worden ontdubbeld, met allerlei middelen om de verhouding tusschen de beide afdeelingen op eenigszins evenwichtige wijze te regelen.

Het eerste stelsel is eenvoudig, deugdelijk, logisch; het is van eerstaf verkozen geworden door de Koninklijke Vlaamsche Academie voor Taal- en Letterkunde en door de «Vereeniging voor Wetenschap», die de kern vormt van de Vlaamsche Wetenschappelijke Congressen en dus bijna al degenen groepeerd, die in België de wetenschap in het Nederlandsch beoefenen.

Het tweede stelsel schijnt — volgens mededeelingen verstrekt aan de pers — door den heer Minister van Kunsten en Wetenschappen voorgelegd te zijn geworden voor advies aan de Franschtalige Academiën; het zou voorzien een alternatief voorzitterschap van een Franschsprekend en een Vlaamschsprekend academiëlid, sommige gezamenlijke zittingen, terwijl voor het overige de modaliteiten der verhouding tusschen beide afdeelingen nog niet werden gepubliceerd; het steunt zich op het slagwoord der «eenheid van de wetenschap», om tegenover de volstreekte zelfstandigheid van twee onderscheiden Academiën de noodzakelijke samenwerking

te stellen van twee secties eener zelfde instelling.

Dit laatste voorstel is in de Vlaamsche wetenschappelijke wereld en in de Vlaamsche pers niet gunstig ontvangen. Zeer begrijpelijk denkt ieder onmiddellijk terug aan de deerlijk mislukte poging van ontdubbeling der Gentsche Universiteit, die in Vlaanderen op zulk hardnekkig verzet stuitte en zoo spoedig diende te worden opgegeven. En men vraagt zich af of deze gebeurtenis dan toch geen voldoende leerschool geweest is en of het aannemelijk is, dat men thans met het probleem der Academiën nog eens hetzelfde fiasco zou willen tegemoet gaan. Het is vooral kenschetsend, dat ook toen dezelfde argumenten werden gebruikt als thans, dat ook toen op grond van de «eenheid der wetenschap» de noodzakelijkheid van de beoefening ervan in de beide talen werd verdedigd! De erbarmelijke zwakheid van dit argument werd toch reeds zoodikwijls en zoo overtuigend bewezen. Niemand is meer doordrongen dan de wetenschapsmensen in Vlaanderen van het internationaal karakter der wetenschap en van de wenschelijkheid tot samenwerking der geleerden van alle landen en alle taalgebieden. Doch zij weten beter dan wie ook, dat deze samenwerking slechts mogelijk is en slechts vruchtbaar kan zijn op den grondslag van wederzijdsche volstrekte zelfstandigheid, van «autonomie in eigen kring», die de absolute voorwaarde is voor alle degelijk cultureel werk.

Opgelegde samenwerking is nooit vruchtbaar; zij brengt geen eenheid, ook niet in de wetenschap; zij baart slechts halfslachtigheid en onvolmaaktheid; zij is de oorzaak van allerlei wrijving die remmend werkt op den wetenschappelijken arbeid; zij leidt fataal tot ondergeschiktheid van de eene partij tegenover de andere; zij kweekt verzet en strijd en put onschatbare krachten uit in onverkwikkelijke en pijnlijke oneenigheid.

Hoe heerlijk is daartegenover het beeld van de groep wetenschappelijke vorschers, die met volle liefde en ongerept enthousiasme kan bouwen aan eigen geesteswerk, bezielde door het alles overheerschend ideaal zich onvoorwaardelijk te geven aan de grootheid der eigen cultuur.

En, gezien vanuit zuiver Belgisch standpunt, welke rijke resultaten zouden er voor de grootheid van dit land niet te verwachten zijn van het bestaan van twee Academiën, volledig zelfstandig van elkander, arbeidend naar eigen in-

zicht, volgens eigen geaardheid, elk in eigen taal, de eene doordrongen van de genialiteit der Fransche wetenschappelijke cultuur, de andere ademend in de sfeer van de onvergelykelyk hoogstaande Nederlandsche wetenschappelijke traditie. Wat zou een vriendschappelijke wedijver tusschen beide zelfstandige instellingen een zegen zijn! Wat hoopt gansch Vlaanderen erop, dat het vraagstuk in dien geest zou worden begrepen en opgelost.

Zooals bij de vervlaamsching van de Gentsche Hoogeschool zijn er ook hier weer krachten werkzaam, die hun vijandige gezindheid tegen de Vlaamsche heropleving willen bot vieren en deze herleving in de mate van het mogelijke willen remmen. De onstuimige opbloei van het Vlaamsch wetenschappelijk leven in de laatste jaren maakt Franschtalige geleerden bang voor het verlies van hun tegenwoordige hegemonie. Vandaar een sterk verzet tegen den zoo natuurlijke Vlaamschen eisch tot volstrekte gelijkberechtiging in zake wetenschappelijke Academiën. En waar het onmogelijk blijkt de vordering der Vlamingen volledig af te wijzen, wordt er getracht ten minste de zelfstandigheid van Vlaamsche Academiën uit te schakelen en, in den schoot van de thans bestaande instelling — die zich haast eenparig uitsprak tegen de inrichting van Nederlandsch hooger onderwijs in ons land — aan enkele vertegenwoordigers der Vlaamsche wetenschap een plaats te gunnen, waarvan het ondergeschikt karakter natuurlijk voor de hand ligt.

Dat hiertegen hardnekkig Vlaamsch verzet aan den dag komt, zal niemand, die objectief het probleem onderzoekt, kunnen verwonderen.

* * *

Midden in deze eensgezinde Vlaamsche actie komt nu het interview van Prof. Vermeylen in de «Nieuwe Rotterdamsche Courant».

Prof. Vermeylen verklaart met geestdrift aanhanger te zijn van het stelsel der zoogenaamde ontdubbeling en datgene van de oprichting van zelfstandige Academiën beslist van de hand te wijzen en hij is deze meening toegedaan in het hooger belang der Vlaamsche wetenschap zelve.

De oprichting van zelfstandige Vlaamsche Academiën zou volgens Prof. Vermeylen volledig naar den wensch zijn van de Franschgezinden, omdat zij deze zelfstandige instelling, die ze zouden beschouwen als een «zwans-academie», zouden kunnen klein houden, terwijl, wan-

neer de Vlamingen er kunnen toe komen een plaats te bemachtigen in de bestaande Franschtalige academie, zij wel op een zekere waardeering en bescherming vanwege de bestaande academici zullen mogen rekenen, al ware het maar om de reden «dat de Belgische academie immers moeilijk het eigen nest kan gaan bevuilen».

Eerst en vooral is deze bewering van Prof. Vermeylen volkomen in strijd met de werkelijkheid. Het is niet waar, dat de oplossing van de zelfstandigheid, zooals hij schrijft, «een oplossing zou worden juist precies naar den zin van de Franskiljons». Er is niemand in Vlaanderen die aan zulke bewering het minste verband met de realiteit zal toekennen. Wij stellen integendeel vast, dat heel de Franschgezinde wereld zich met de grootste hardnekkigheid verzet tegen de oprichting van zelfstandige Vlaamsche Academiën en ik zou er ten zeerste prijs op stellen één enkele uitlating te kennen uit de Franschtalige pers of de Franschgezinde kringen, waarin de zelfstandigheid van de Vlaamsche Academiën verdedigd wordt, al ware het dan ook met het verborgen boosaardig inzicht dat Prof. Vermeylen aan deze middens toeschrijft: «de Vlaamsche Academiën klein te kunnen houden». Men weze er van overtuigd, dat wanneer de tegenstrevers van de Vlaamsche heropleving werkelijk het princip der zelfstandigheid waren toegedaan, heel hun pers het wel over de daken zou uitschreeuwen en juist het feit dat hiervan nooit in het minste iets vernomen werd, toont aan hoezeer Prof. Vermeylen zich vergist.

En al vergiste Prof. Vermeylen zich nu zelfs niet, ware het dan niet oneindig verkieslijker voor de Vlaamsche wetenschap, rustig aan de eigen taak voort te arbeiden, zelfs op gevaar af door de Franschtalige Academie van uit de hoogte te worden bejegend — wat iedereen, die werkelijk opgaat in wetenschappelijken arbeid, op de meest volkomen wijze onverschillig zal laten — liever dan voortdurend in het midden van de Franschsprekende academici de pijnlijke vernedering te gevoelen slechts geduld te worden enkel en alleen omdat, naar de meening van Prof. Vermeylen zelf, de Belgische Academie er zou tegen opzien «het eigen nest te gaan bevuilen».

De gedachte zelf vooruitgezet door Prof. Vermeylen en de termen door hem gebruikt in zijn interview, teekenen beter dan wat ook den geest

dien hijzelf aanwezig weet in het midden, dat hij wenscht te zien ontduubelen. Het staat dus vast, dat het daar een midden is, dat het niet goed meent met de Vlaamsche cultuur en dat misprijzend staat zelfs tegenover alle wetenschappelijken arbeid van het oogenblik, dat die in het Nederlandsch beoefend wordt. Hoe is het denkbaar dat in die omstandigheden ernstige samenwerking zou kunnen mogelijk zijn en hoe kan men volhouden dat in het belang zelf van de Vlaamsche wetenschap, ontduubeling zou te verkiezen zijn boven zelfstandigheid.

Doch hoe weinig betrouwen blijkt er uit de woorden van Prof. Vermeylen in de waarde van de Vlaamsche wetenschap. Het spreekt vanzelf, dat in een land waar gedurende honderd jaren geen hooger onderwijs in het Nederlandsch heeft bestaan, de wetenschappelijke productie in de beide talen geen gelijken tred heeft kunnen houden; doch de herophloei die in de laatste jaren vastgesteld is geworden, is zoo overweldigend, dat werkelijk de stoutste verwachtingen overtroffen werden en dat het geenszins zulk een onmogelijke taak zou zijn, als Prof. Vermeylen het meent, zelfstandige Vlaamsche Academiën op te richten, die op voet van gelijkwaardigheid naast de Franschtalige Academiën zouden kunnen gesteld worden. En al acht ik deze mogelijkheid nu ook zeer wezenlijk, toch ben ik uiterst gevoelig aan het argument van Prof. Vermeylen, dat er op dit gebied niet aan inflatie mag gedaan worden, dat de keus zeer streng moet zijn en het lidmaatschap der Academie uiterst beperkt moet blijven. Doch er is geen enkel voorstander van de zelfstandige Vlaamsche Academiën die beweert dat er van den eenen dag op den anderen 130 nieuwe academici zouden dienen benoemd te worden. Integendeel, de voorstellen van de «Vereeniging voor Wetenschap» komen hierop neer, dat slechts een kleine kern zou benoemd worden van wetenschappelijk zeer hoogstaande figuren, maar die tevens volstrekt zelfstandig zou staan en voor de toekomst zou zorg kunnen dragen voor een gave recruteering, zoowel op wetenschappelijk als op Vlaamsch gebied. Het argument, aangehaald in het interview, mist dus volkomen zijn doel en niemand denkt er aan, zooals Prof. Vermeylen het voorstelt, «den eenen of anderen braven apotheker, die wat gezegd heeft op de Vlaamsche Wetenschappelijke Congressen», tot academiëlid te bevorderen. Prof. Vermeylen weet toch wel beter, dat iets dergelijks nooit in iemands

geest is opgekomen. Maar even weinig kunnen de dragers der Vlaamsche wetenschap aannemen dat een geleerde, welke ook zijn verdiensten mogen zijn en die Fransch van cultuur en denken is, wanneer hij bij gelegenheid zich wel eens heeft willen bedienen van de Nederlandsche taal, aanspraak zou kunnen maken op het lidmaatschap eener Vlaamsche Academie.

Want, het weze wel onderlijnd, in de Vlaamsche beweging is de oprichting van Wetenschappelijke Academiën geen doel op zichzelf, het is slechts een van de vele middelen tot het opvoeren van de Vlaamsche cultureele grootheid, die de eenige drijfveer en zelfs de eenige bestaansreden is van den Vlaamschen strijd.

Dit standpunt schijnt Prof. Vermeylen in zijn interview volledig uit het oog te verliezen. Is het misschien om deze reden, dat hij zich met een sceptisch misprijzen uitlaat over de Wetenschappelijke Vlaamsche Congressen, die, naar zijn meening, «heel wat meer weg hebben van een volksuniversiteit dan van hooge wetenschappelijke instellingen».

Ik ben niet van degenen, die onvoorwaardelijke de activiteit van de Vlaamsche Wetenschappelijke Congressen door dik en dun bewonderen en vóór verschillende jaren schreef ik reeds in dit tdijschrift, dat door de voortdurende uitbreiding van deze congressen en het erbij betrekken van steeds bredere kringen, zooals journalisten, verpleegsters, bibliotheekbedienenden, enz., de inhoud wel eens werd opgeofferd aan den omvang. Doch dit is allermint een reden om niet steeds met den grootsten eerbied van dit werk der Vlaamsche Congressen te gewagen. Eerbied eerst en vooral omdat er wel degelijk op deze congressen buitengewoon hoogstaande wetenschappelijke arbeid werd gepresteerd, omdat erdoor een contact is tot stand gebracht tusschen de Nederlandsche wetenschap en Vlaanderen, omdat op een oogenblik, dat er nog niets bestond op wetenschappelijk gebied, door deze Congressen de zaden gestrooid zijn, die wij thans reeds zoo levenskrachtig zien ontkiemen. En, wanneer wij dan ook voorbehoud maken voor wat aangaat de al te groote uitbreiding van deze congressen in den laatsten tijd — alhoewel zulks van uit algemeen cultureel oogpunt uitstekend te verdedigen is — achten wij toch dat niemand meer gezag heeft om te spreken in naam van de Vlaamsche wetenschap dan diegenen, die de bezielers geweest zijn van deze congressen, die de wetenschappelijke be-

langstelling in Vlaanderen hebben levendig gemaakt en die onwrikbaar geloofd hebben in het ideaal, dat eens door een zoo hoogstaand wetenschapsmensch als Mac Leod werd uitgebouwd.

Het spijtige van al echter in het interview van Prof. Vermeylen is dit gedeelte, waar hij het vraagstuk van de Vlaamsche Academiën, dat volledig buiten alle politiek zou dienen te blijven, heelemaal plaatst op politiek terrein. Volgens Prof. Vermeylen zouden de voorstanders van de zelfstandigheid der Academiën slechts hunne meening toegedaan zijn niet omwille van het na te streven doel zelf. Er zou verzet bestaan tegen het ontdubbelingsplan, dat door den Minister van Kunsten en Wetenschappen werd ontworpen, enkel en alleen «omdat zij niets willen weten van het Belgisch etiket, dat er op deze ontdubbelde instituten zou blijven». Wat zijn deze woorden betreurenswaardig en wat een onberekenbaar nadeel zullen zij niet berokkenen aan de eensgezindheid, die zich tusschen alle Vlaamsche wetenschapsmensen op dit zuiver cultureel gebied zou dienen voor te doen. Prof. Vermeylen stelt het voor, alsof enkel en alleen een groepje anti-Belgische extremisten, die dweepen met holle romantiek en schermen met «groote gevoelswoorden», aanhangers zouden zijn van de oplossing der zelfstandigheid.

Wanneer Prof. Vermeylen werkelijk deze overtuiging heeft, dan hoort het dat het in Vlaanderen luid gezegd worde dat zoovelen, die voor wat hun stelling in de Vlaamsche beweging betreft, geenszins tot de extremisten behooren en die voor wat hun levensbeschouwing aangaat, oneindig ver afstaan van degenen, die Prof. Vermeylen betitelt als gevoelsromantiekiers, toch evenzeer als deze laatsten overtuigd zijn, dat enkel de oplossing van de zelfstandigheid der Vlaamsche Academiën overeen te brengen is niet alleen met de Vlaamsche waardigheid, maar vooral met de mogelijkheid van vruchtbaar wetenschappelijk werk en met het welbegrepen belang van den Belgischen Staat.

Het behoort dat de Vlaamsche juristen, vereenigd in den Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden, onverwijld stelling zouden nemen in dit debat. Het vraagstuk zal gesteld worden aan de dagorde der eerstkomende vergadering van den Bond. De discussie zal in dit midden in elk geval gehouden worden heelemaal buiten de politieke sfeer, waarin het door Prof. Vermeylen in zijn interview werd betrokken.

René VICTOR.

RECHTSPRAAK

40

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 19 October 1937.

Voorzitter : M. Soenens.

Op. Min. : M. L. Cornil.

I. BESTUURLIJK RECHT. — GEMEENTEREGLEMENT OP DE WOONWAGENS. — GEEN SCHENDING VAN EIGENDOMSRECHT. — SCHEIDING DER BESTUURLIJKE EN GERECHTELIJKE MACHTEN.

II. GEMEENTEREGLEMENT. — TOEPASSING OP PRIVATE EIGENDOMMEN.

III. GEMEENTEREGLEMENT. — INTERPRETATIE. — PLAATSEN VAN WOONWAGENS.

I. *Het gemeentereglement dat verbiedt buiten de bijzonder daartoe aangeduide plaatsen woonwagens of foorkramen tot woonst dienende, te vestigen of op te richten, schendt geenszins het eigendomsrecht van den eigenaar van den grond waarop deze wagens of kramen geplaatst worden. De gemeente is volkomen gerechtigd in het belang van de goede politie en de openbare gezondheid dusdanigen maatregel te nemen.*

Dit verbod en de modaliteiten van zijn toepassing vallen enkel onder de beoordeling van de bestuurlijke macht en ontsnappen aan het toezicht van het gerecht.

II. *Het gemeentelijk reglement dat verbiedt te verblijven in een woonwagen gevestigd in een kamp niet voorzien van electrische verlichting is volkomen rechtsgeldig. De reglementaire macht van de gemeente is niet beperkt tot de openbare plaatsen en mag tot private eigendommen worden uitgebreid.*

III. *Wanneer een gemeentereglement bepaalt dat woonwagens op 5 m. afstand van den publieken weg dienen geplaatst te worden, bestaat er geen aanleiding eenig onderscheid te maken tusschen een afgesloten en een niet afgesloten grond waarop deze wagens zich zouden bevinden.*

Gemeente Montigny sur Sambre t/ Magnette.

HET HOF,

Gehoord Heer Raadsheer Fauquel in zijn verslag, en op de conclusiën van den Heer Léon Cornil, Advocaat Generaal ;

Omtrent het eerste middel : schending van art. 50 van het decreet van 14 December 1789, betreffende de stichting der municipaliteiten, 3 van titel XI van het decreet van 16-24 Oogst 1790 op de gerechtelijke inrichting, 46 van het decreet van 19-22 Juli 1791 betreffende de inrichting der gemeente- en correctionele politie, 78 der gemeentewet, samengeordend door Koninklijk Besluit van 27 November 1891, 544, 1134, 1319 en 1320 van het Burgerlijk Wetboek, 97 en 107 der Grondwet, 1, en in het bijzonder, alineas 1 en 3 ; 9, van het reglemen van 8 Oogst en 27 November 1933 op de woonwagens en de kramen der foorkramers als woonst dienende; 24, alineas 2 en 3, van het reglement op de gebou-

wen, gezegde reglementen uitgevaardigd door de gemeente Montigny sur Sambre, doordat bestreden vonnis de vordering van eischeres heeft afgewezen voor zoover zij strekte tot de vergoeding van het feit van betichte, die zich met een woonwagen, die tot woonst diende, op een verboden plaats had gevestigd en wedergevestigd, onder voorwendsel dat de reglementaire beschikkingen, hierboven bedoeld, strijdig waren met de vrije uitoefening van het recht van eigendom, en over zaken verordende, welke door hun natuur aan de waakzaamheid en de zorg van de gemeente niet zijn toevertrouwd, alswanneer, 1°) de betwiste reglementaire beschikkingen geenszins een hindernis inhielden, onvereinigbaar met het recht van eigendom, waarvan de uitoefening door reglementen kan beperkt worden (schending van art. 544 van het Burgerlijk Wetboek, 97 en 107 der Grondwet) ; 2°) zij ingegeven en gerechtvaardigd waren door de bezorgdheid om publieke moraliteit, gezondheid en veiligheid, en dat het aan den rechter ten gronde niet behoort de noodzakelijkheid, de wettigheid, of de geschiktheid er van te beoordeelen (schending van art. 50 van het decreet van 14 December 1789, 3 van titel XI van het decreet van 16-24 Oogst 1790, 46 van het decreet van 19-22 Juli 1791, 78 der Gemeentewet, 1134, 1319 en 1320 van het Burgerlijk Wetboek, 97 en 107 der Grondwet, 1 van het reglement op de woonwagens en foorkramen tot woonst dienende, 24 van het reglement op de gebouwen) ;

Overwegende dat, luidens art 1 van het reglement van 8 Oogst en 27 November 1933, en bij verwijzing naar het reglement op de gebouwen van de gemeente, eischeres, «het verboden is, buiten de bijzonder aangeduide plaatsen, woonwagens of foorkramen, tot woonst of slaapkamer dienende, te vestigen of in te richten, te laten vestigen of inrichten ; nochtans mogen de personen, die, op den datum van het invoege treden van het reglement, op het grondgebied der gemeente, in woonwagens of foorkramen gevestigd zijn, daar voort verblijven, op voorwaarde dat de inrichtingen op alle gebied aan de reglementaire voorschriften beantwoorden ; nochtans, indien die personen hun woonwagen of foorkramen verlaten, al ware het maar tijdelijk, verliezen zij het voordeel van het verkregen recht, en de woonwagen of foorkraam zal op die plaats niet meer mogen bewoond worden» ;

Overwegende dat verweerder vervolgd werd, namelijk, om zich, met een woonwagen tot woonst dienende, op een door de hierboven bedoelde reglementen verboden plaats te hebben gevestigd, en terug gevestigd ; dat de gemeente, eischeres, zich burgerlijke partij heeft gesteld en dat het aangeklaagd vonnis haar eisch heeft afgewezen, om reden dat de reglementaire beschikkingen waarop deze eisch steunt een bedekte onteigening uitmaken, en, daarenboven, op geen voorwerpen slaat welke aan de waakzaamheid en de zorg der gemeenteoverheid zijn toevertrouwd ; dat die beschikkingen dus niet met de wet overeenstemmen, en dat, luidens art 107

der Grondwet, de Hoven en Rechtbanken, ze dan niet mogen toepassen ;

Overwegende dat de bepalingen van art. 537 en 544 van het Burgerlijk Wetboek en 11 der Grondwet door de betwiste reglementen niet werden miskend; dat, inderdaad, art. 537 aan de enkelingen de vrije beschikking over hun goederen slechts toekent behoudens de door de wetten bepaalde wijzigingen, en dat art 544 uitdrukkelijk zegt dat men van den eigendom geen gebruik mag maken dat strijdig is met de wetten of met de verordeningen;

dat door de betwiste reglementen alleen de uitoefening van het eigendomsrecht wordt beperkt, zonder dat het recht zelf worde aangeraakt en zonder ontzetting van deze die er van in het bezit is ;

Overwegende, anderzijds, dat art. 50 van het decreet van 14 December 1789 en 3 van titel XI van het decreet van 26-24 Oogst 1790, aan de municipaliteitskorpsen, de zorg toevertrouwen de bewoners van de voordeelen eener goede politie te doen genieten, en, namelijk, alle maatregelen voor te schrijven geschikt om de publieke veiligheid en gezondheid te verzekeren ;

Dat deze wetten noch de natuur van deze voorzorgen noch de plaatsen in de gemeente aanduiden waar ze mogen genomen worden ten einde de doeleinden door den wetgever bepaald te bereiken ;

Dat de maatregelen door de municipaliteitskorpsen uit te vaardigen zich mogen uitstrekken tot alle oorzaken, liggende in de private eigendommen en van aard om de publieke gezondheid te schaden en rampzalige plagen te verwekken ;

Overwegende dat het inrichten, in eene agglomeratie, van woonwagens en foorkramen voornamelijk in hout gebouwd, en waarvan de bewoners noodzakelijk in een dicht verwarde mengeling leven, op zich zelf, al ware het slechts onder oogpunt van brandgevaar en voortzetten van besmettelijke ziekten, een gevaar kan opleveren, dat de wet aan de municipaliteiten heeft opgelegd te voorkomen en tegen te werken, in het voordeel der gemeenschap ;

Dat, behalve alle andere beschouwingen, het verbod, door de betwiste reglementen uitgevaardigd, dus wel valt in de wettelijke bevoegdheden aan de gemeenteoverheden toebedeeld ;

Overwegende dat, daar het verbod waarvan sprake dit karakter heeft, de modaliteiten van zijn toepassing enkel nog onder de beoordeeling van de bestuursmacht vallen en aan het toezicht van de gerechtelijke macht ontsnappen ;

Dat de Gemeenteraad van Montigny sur Sambre dus in volle onafhankelijkheid, door behoorlijk goedgekeurde reglementen heeft kunnen, trapsgewijze, de verwijdering der reeds op het grondgebied der Gemeente opgerichte woonwagens bevelen, en, in een zekere maat, wat hij «verworven rechten» betitelt heeft kunnen eerbiedigen hun behoud niettemin onderwerpende aan de voorwaarden welke hij achtte vereischt te zijn door het openbaar belang ;

Overwegende, bijgevolg, dat het bestreden vonnis, door het betwiste verbod onwettig te verklaren, en door, om die redenen, den eisch der burgerlijke partij, tegen betichte gericht, af te wijzen, deze

grondregels heeft miskend en alzoo de teksten, in het middel hierboven bedoeld, heeft geschonden ;

Omtrent het tweede middel: schending van art. 50 van het decreet van 14 December 1789 op de oprichting der municipaliteiten, 3 van titel XI van het decreet van 16-24 Oogst 1790 op de gerechtelijke inrichting; 46 van het decreet van 19-22 Juli 1791 op de inrichting van een gemeentelijke- en correctionele politie; 78 der gemeentewet samengeordend door Koninklijk Besluit van 27 November 1891; 1134, 1319 en 1320 van het Burgerlijke Wetboek; 551 en in 't bijzonder 551, 2° van het Strafwetboek; 97 en 107 der Grondwet ; 6, 7 en 9 van het reglement van 8 Oogst en 27 November 1933 op de woonwagens en foorkramen, door de Gemeente van Montigny sur Sambre uitgevaardigd, doordat bestreden vonnis eischeres in verbreking van haar eisch heeft afgewezen voor zoover deze strekte tot de vergoeding van het feit van betichte: in een kamp niet voorzien van elektrische verlichting, verbleven te hebben in een woonwagen, dit in strijd met art. 6, 7° van bovenbedoelde reglement, — het vonnis voor gevende dat deze beschikking bij de betwiste reglementeering niet paste, als wanneer deze beschikking ingegeven en gerechtvaardigd was door bezorgdheid om de publieke moraliteit, gezondheid en veiligheid, en dat het aan de rechters ten gronde niet behoorde over de noodzakelijkheid, de nuttigheid en de geschiktheid van den maatregel, waarvan sprake, te oordeelen ;

Overwegende dat art. 6, 7° van het reglement zegt, dat «elk kamp moet voorzien zijn van voldoende elektrische verlichting, werkende van 6 tot 11.30 ure van 1 October tot 31 Maart, en van 9 tot 11.30 ure, van 1 April tot 30 September, alsook op elk eenvoudig verzoek van de politie» ;

Overwegende dat, zooals in antwoord op het eerste middel werd gezegd, de maatregelen, die uit hun aard, van de reglementaire macht der municipale korpsen afhangen, tot de private eigendommen mogen worden uitgebreid, en in hun toepassing niet tot de openbare plaatsen beperkt zijn ;

Dat het feit door den rechter ingeroepen, dat het kamp, waarvan sprake, geheel met een omheining is afgesloten en niet toegankelijk is voor het publiek, dus onverschillig is voor de oplossing van het vraagstuk door het middel opgeworpen ;

Overwegende dat, moest men zelfs, met het vonnis, aannemen dat het voorschrift van art. 6, 7° van het reglement geen ander doel heeft gehad dan de bewaking der politie te vergemakkelijken, dan nog deze enkele beschouwing zou voldoende zijn om den uitgevaardigden maatregel te rechtvaardigen ;

Dat, inderdaad, de decreten van 14 December 1789 en 16-24 Oogst 1790 de municipale macht uitdrukkelijk gelast aan alle bewoners, zonder onderscheid, de voordeelen van een goede politie te verzekeren, en over hun veiligheid en hun rust te waken ; dat, door te dien einde de behoorlijke verlichting van de kampen der foorkramers te eischen, het gemeentebestuur een maatregel uitvaardigt die in de uitoefening valt van zijn wettelijke verplichtingen, en met deze in nauw verband staat ;

Dat de wettelijkheid van dezen maatregel dus niet betwistbaar is, en, dat, bijgevolg, het middel gegrond is ;

Omtrent het derde middel : schending van art. 15 der wet van 1 Februari 1844 op de straatpolitie, gewijzigd bij art. 3 der wet van 28 Mei 1914, 1, alinea 2, 2, 3, 6, 6° en 9°, 7 en, in het bijzonder, 7, alinea 2, 9, van het reglement van 8 Oogst en 27 November 1933 op de woonwagens en de foorkramen tot woonst dienende, door de Gemeente Montigny sur Sambre uitgevaardigd ; 1134, 1319, 1320 van het Burgerlijk Wetboek ; 97 der Grondwet, doordat bestreden vonnis geweigerd heeft den eisch van eischeres in verbreking aan te nemen, strekkende tot de vergoeding van het feit van betichte, die in een woonwagen heeft verbleven op min dan 5 meter afstand van den publieken weg geplaatst, het vonnis voorgevende dat de verplichting bij gezegd reglement uitgevaardigd : de woonwagen op 5 meter van den publieken weg te plaatsen, zich enkel toepast op woonwagens geplaatst op een niet afgesloten grond, wat het onderhavig geval niet is, alswaanneer zulke uitlegging van het reglement in strijd is met de bewoordingen van dit reglement zelf, waarvan art. 7 al. 2, voorziet dat, in alle geval, elk voertuig op 5 meter afstand van den publieken weg moet geplaatst worden ;

Overwegende dat, uit het samenbrengen der alinea's 1 en 2 van art. 1 van het reglement, blijkt, dat zijn tweede alinea, zooals het woord «nochtans» waarmede het begint, het aanduidt, de personen bedoelt, zooals verweerder, die, op den datum van het in voege brengen van het reglement, in woonwagens, buiten de plaatsen, voortaan tot kampen van foorkramers bestemd, verbreken, en het inzicht hadden er in te blijven ; dat art. 2, anderzijds, den toestand, der personen regelt, die, op de bijzonder aangeduide plaatsen, reeds gevestigd waren, of zich zouden komen vestigen ; dat het reglement, voor de eene en voor de anderen, het recht om te wonen, daàr waar ze zich bevinden, aan dezelfde voorwaarden onderwerpt, te weten : dat de instellingen onder elk opzicht aan de voorschriften van het bevel beantwoorden ;

Overwegende dat, na, in zijn art. 6, zekere vereischen te hebben opgesomd, waaraan de woonwagens en de kampen moeten voldoen, het reglement, in zijn art. 7, al. 2, er aan toevoegt dat «in alle geval, elk voertuig op 5 meter afstand van den publieken weg moet geplaatst worden» ;

Overwegende dat de gebiedende, absolute, en geen beperking inhoudende bewoordingen van deze bijzondere beschikking, hetzij tusschen de voertuigen gesteld op de plaatsen waar het voortaan verboden zal zijn te verblijven, en deze die gesteld zijn op de toegelaten plaatsen, hetzij tusschen afgeslotene en niet afgeslotene kampen, moest men, bij veronderstelling, met den rechter ten gronde, aannemen dat ze niet allen moeten afgesloten zijn, geen enkel onderscheid dulden ; dat de tekst geen enkele uitzondering voorziet ; dat, behalve het recht aan de foorkramers toegekend, voort te verblijven op een plaats, voortaan verboden, maar waar ze zich reeds bevonden (art. 1 al. 2) en er meer dan 10 voertui-

gen te groepeeren (art. 7 al. 2, eerste zin), het uit den samenhang van het reglement klaar blijkt dat het, zonder onderscheid, alle woonwagens en alle kampen aan dezelfde regels en voorwaarden heeft willen onderwerpen ;

Overwegende dat bestreden vonnis zich te vergeefs beroept op art. 3, dat aan de zaak vreemd is, en op art. 6, 9°, luidens hetwelk «er ten minste één meter afstand moet zijn tusschen het voertuig en de omheining» (van het kamp) ;

Dat, inderdaad, dit laatste voorschrift met dit van art. 7 al. 2 ten volle overeenkomt ; dat, in algemeenen regel, (art. 6, 9°) de woonwagen zich ten minste op één meter afstand van de omheining moet bevinden, maar dat, langs den kant waar de omheining het kamp van den publieken weg scheidt, de speciale beschikking van art. 7 al. 2 een afstand van ten minste 5 meter eischt tusschen den woonwagen en den publieken weg ;

Overwegende, bijgevolg, dat door te beslissen dat art. 7 al. 2 tegen verweerder niet mag worden ingeroepen omdat deze een afgesloten kamp bezet, het aangeklaagde vonnis, willekeurig, den zin en de draagwijdte van deze beschikking beperkt, en, bijgevolg, deze geschonden heeft ;

Wat 4de, 5de en 6de middel betreft :

Overwegende dat deze middelen aan den rechter ten gronde ten laste legt den eisch van eischeres van de hand te hebben gewezen, eisch gesteund op het feit dat verweerder voornoemd reglement zou overtreden hebben, dit maal niet door zich te vestigen of zich in te stellen, maar door woonwagens tot woonst dienende te laten vestigen of instellen : 1°) buiten de plaatsen waar het bijzonder toegelaten was ; 2°) in een kamp niet van elektrische verlichting voorzien ; 3°) op een afstand van min dan 5 meter van den publieken weg ;

Overwegende dat, mutatis mutandis, het vonnis deze redenen van eisch verwerpt om dezelfde redenen als deze ingeroepen tot staving der beslissingen onder de drie middelen hiervoren onderzocht ; dat het 4de, 5de en 6de middel slechts de herhaling zijn van de eersten en de schending derzelfde teksten inroepen, behalve art. 544 van het Burgerlijk Wetboek, dat aan het bezwaar vreemd is ;

Overwegende dat de eerste drie middelen gegrond zijnde, de laatste drie het eveneens zijn om dezelfde redenen ;

Om deze Redenen,

Verbreekt bestreden arrest ;

Beveelt dat onderhavig arrest zal overgeschreven worden op de registers der Rechtbank van eersten aanleg te Charleroi, en dat melding er van zal gemaakt worden in de rand van het gedeeltelijk vernietigd vonnis ;

Verwijst verweerder in de kosten ;

Verzendt de zaak voor de Rechtbank van eersten aanleg te Bergen zetelende als rechter in beroep in politiezaken.

41

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

6e Kamer. — 12 Juli 1937.

Voorzitter : M. Simon.

Raadsheeren : H.H. Delvaux en Ooms.

Advocaat-Generaal : M. De Vooght.

Pleiters : Mrs Monette, R. De Jongh en Gryspeerdt.

VERZEKERINGSOVEREENKOMST. — REDENEN VAN VERVAL. — STRIKTE INTERPRETATIE. — OVERMAKEN VAN STUKKEN. — LEIDING VAN HET GEDING.

Wanneer een verzekeringspolis niet uitdrukkelijk voorziet dat de verzekerde, in geval van niet tijdig overmaken van stukken of documenten, op radicale wijze van alle rechten vervallen zal zijn, kan deze clause slechts het verval van rechten voor gevolg hebben in geval het niet tijdig overmaken der stukken en documenten aan den verzekeraar schade heeft berokkend.

Het feit dat verzekerde de dagvaarding om te verschijnen voor de Boetstraffelijke Rechtbank laattijdig overmaakt, zoodat verweerster geen advocaat kon aanstellen, is niet voldoende om verzekerde van alle rechten vervallen te verklaren, indien de Boetstraffelijke Rechtbank de zaak met opzet uitstelde om aan de Verzekeringsmaatschappij toe te laten de verdediging van haar verzekerde op zich te nemen, indien betichte daarenboven beroep aantekende en zelf een raadsman aanstelde.

«De Voorzienigheid» t/ Van Tulden E.
«Le Phenix Belge».

Overwegende dat appelante in hoofddorde als middel van beroep doet gelden dat de eerste rechter haar heeft benadeeld door dat hij aannam dat Deweerdt en Rust niet vervallen zijn van het voordeel der verzekering, alhoewel zij hunne overeenkomstige verbintenissen niet hebben nageleefd, namelijk :

1° haar het ongeval dat tot het geschil aanleiding gaf, niet schriftelijk te hebben bericht binnen den termijn van 48 uren;

2° verzuimden binnen vermelden termijn aan haren bestuurder alle dagvaardingen, exploten en andere stukken te overhandigen die zij ontvingen betrekkelijk het ongeval;

3° de opdracht ad litem die zij in die verzekeringsovereenkomst aan appelante gaven, niet hebben geëerbiedigd wijl zij zich in rechte verdedigden of voor de rechtbank verschenen met het gevolg dat appelante niet volgens haar goedgevoelen het geding kon leiden of bestieren;

4° de dagvaardingen niet overhandigden die hen werden beteeuend om te verschijnen voor de strafrechtsmachten als beticht van dooding of van verwondingen veroorzaakt bij gebrek aan vooruitzicht of aan voorzorg of als burgerlijk verantwoordelijk voor dergelijk misdrijf;

Overwegende wat betreft de eerste grief van appelante tegen het bestreden vonnis;

Dat Deweerdt en Rust, wier rechten en vorderingen door verweerders in beroep uitgeoefend worden, verzekerd waren bij de gemeenschappelijke kas, gevestigd Frankrijklei, 64, te Antwerpen, voor alle ongevallen die aan hun personeel konden overkomen hetzij in, hetzij ter gelegenheid van de uitvoering van het arbeidscontract;

Dat appelante en de Gemeenschappelijke kas zustermaatschappijen zijn die beide gevestigd zijn in hetzelfde gebouw, en beide worden beheerd door dezelfde personen en denzelfden bestuurder, wien het arbeidsongeval tijdig bekend werd gemaakt, met het gevolg dat een onderzoek werd ingesteld door inspecteur Peeters, die appelante bekend het, alhoewel meer bepaaldelijk gehecht aan de Gemeenschappelijke kas, soms fungeert als inspecteur van appelante;

Dat gezegde inspecteur arbeider Vandeveldde aanhoorde, en van dezen vernam dat hij met Van Tulden, De Weerdts en Ruts medegeïtrokken werd en dat allen met de «corniche» naar beneden vielen;

Dat, gelet op die omstandigheden, het onaanneemelijk is dat vermeldde inspecteur zich zou vergenoegd hebben met de opname van de verklaring van Vandeveldde, en zich niet meer zou bekommerd hebben met het ongeval daar hij toch noodzakelijkerwijze, al was het maar door het lezen der kranten moet vernomen hebben dat een man bij dit ongeval het leven ingeschoten heeft;

Dat het bovendien opvallend is dat appelante, die door het Hof verzocht werd, het verslag van inspecteur Peeters bij den bundel te voegen, alleen de verklaring aan dien inspecteur door Vandeveldde afgelegd, voorbrengt :

Dat nu wel de heer Mortelmans, bestuurder en van de gemeenschappelijke kas en van appelante, beweert dat de inspecteur geen andere opsporingen heeft gedaan, maar dat het Hof met die uitleggingen, klaarblijkelijk ingeïtrokend door eigen belang, geen voldoening kan nemen;

Overwegende dat dientengevolge het schriftelijk en tevens binnen den bedongen termijn gegeven bericht geldt niet alleen voor de Gemeenschappelijke kas, doch bovendien voor appelante;

Overwegende dat wanneer op 1 Juli 1934 appelante heeft geweigerd de verdediging van haar verzekerden op te nemen zij als reden aangaf : het verval wegens tekortkoming aan de bepalingen van art. 8, 9, 10 der polis;

Overwegende dat appelante op dit moment wel wist dat Deweerdt en Ruts vervolgd worden op grond van art. 418, 419 S. W., naar aanleiding van het ongeval met dooddelijken afloop waarvan Louis Van Tulden het slachtoffer was geweest; dat zij door het aangeven van hoogervermelde reden op stilzwijgende doch niettemin ondubbelzinnige wijze te kennen gaf ofwel dat het ongeval haar regelmatig bekend was gemaakt ofwel dat zij aan het recht verzaakte om de beschikkingen van art. 8 a der polis, 54 van de standregels van appelante in te roepen;

Dat mitsdien de eerste grief ongegrond is;

Overwegende wat de andere grieven betreft, dat de toenadering van art. 8 b, 9, a, b, c, 10 van de

polis, 54 b, 55, 55bis van vermelde standregels enerzijds, art. 11 der polis en 56 der standregels anderzijds, duidelijk aantoonde dat de verplichtingen opgelegd door art. 8 b, 9, 10 der polis, 54 b, 55 en 55bis der standregels op de burgerlijke vordering alleen betrek hebben terwijl art. 11 der polis 56 der standregels het geval voorzien dat zich ter zake voordeed, het geval dat een publieke vordering wordt ingesteld ten laste van den verzekerden of van de personen voor dewelke de verzekerde burgerlijk aansprakelijk is;

Dat dit namelijk blijkt: 1° uit de bewoordingen van polis en standregels die na den verzekerde de verplichting opgelegd te hebben om alle brieven, dagvaardingen, exploten en andere stukken welke hij betrekkelijk het ongeval ontvangt aan den bestuurder over te maken hem ook verplicht aan de bestuurders te overhandigen, alle dagvaardingen voor strafrechtbanken hem betekend als betichte voor manslag of wonden bij onvoorzichtigheid of als burgerlijk verantwoordelijk voor dergelijk delikt; hetgeen stellig overbodig zou zijn indien de verzekerde reeds daartoe verplicht was uit kracht van art. 8 b der polis, 54 b der statuten;

2° uit de bewoordingen van art. 9 c die de verdediging in rechte en het verschijnen voor de rechtbanken of in verzoeningen gelijk stellen en tevens uit het feit dat de verplichting opgelegd door bewust artikel voorkomt in een bepaling wier twee eerste alinea's alleen op burgerlijke vorderingen betrek hebben, hetgeen aantoonde dat de derde alinea ook uitsluitend dergelijke vorderingen betreft;

Overwegende nu dat in tegenstelling met de beschikkingen van art. 8-9 der polis, 54 en 55 der standregels, art. 11 der polis en 56 der standregels de tekortkoming aan de verplichting die zij opleggen niet bedreigen met het verval van alle recht tegenover de vennootschappen;

Overwegende dat mitsdien de niet-ervulling van bewuste contractueel verbintenissen van Deweerdt en Ruts het verval van hun rechten tegenover appelante slechts kan voor gevolg hebben in geval die niet uitvoering de verzekeraarster heeft geschaad;

Overwegende dat in het zich hier voordoende geval de bestanddeelen der zaak aantoonen dat de niet-ervulling der verbintenissen van de verzekerden, geen schade aan appelante heeft berokkend;

Dat immers op verzoek der betichten, de voortzetting van het onderzoek door de correctionele rechtbank naar een volgende terechtzitting werd verschoven opdat appelante zou kunnen de verdediging voorbereiden, dat nadat appelante geweigerd had de verdediging van haar verzekerde op te nemen, deze zich hebben doen bijstaan en voor de correctionele rechtbank en voor het Hof van Beroep door een ervaren raadsman, dat het onwaarschijnlijk is dat, indien appelante de betichten had doen verdedigen door een der door haar aangeduiden raadsman, een beter resultaat ware bekomen;

Overwegende dat diensgevolge er geen aanleiding bestaat tot het vervallen verklaren van Deweerdt en Ruts;

Overwegende dat om de redenen die de rechtbank bewogen, redenen die het Hof zich toeëigent, appe-

lante hare verzekerden slechts tot beloop van 150.000 fr. moet vrijwaren;

Overwegende dat in bijvoeglijke orde appelante beweert dat op zijn allerminste het bedrag ten haren laste uitgesproken dient herleid tot 112.500 ($\frac{3}{4}$ van frank 150.000) om reden dat het tot het geschil aanleiding gevend ongeval, veroorzaakt werd door een inbreuk op de wetten, besluiten of verordeningen betreffende de veiligheid van personen en dat naar luidt art. 5 der polis en 4 der standregels in dergelijk geval de vennootschap enkel gehouden is voor $\frac{3}{4}$ der vergoedingen in der minne, of bij vonnis geregeld, het overige $\frac{1}{4}$ door den vennoot zelf te dragen, zijnde dat echter de vennootschap in het geval waarvan gewag nooit meer te dragen heeft dan $\frac{3}{4}$ van het door de polis bedongen verzekeringsmaximum;

Overwegende dat Deweerdt en Ruts vervolgd en veroordeeld werden op grond van art. 418-419 S.W. 1382, 1383 B. W. geenszins wegens overtreding van een wet, besluit of verordening betreffende de veiligheid van personen;

Overwegende dat appelante weliswaar aanvoert dat de beschikkingen der polis en der standsregels alle feiten omvatten die eenig lichamelijk letsel aan een menschelijk wezen hebben veroorzaakt;

Overwegende daaromtrent dat de overeenkomsten te goeder trouw moeten verklaard worden, dat men in de overeenkomsten moet nagaan welke de gemeenschappelijke bedoeling van de contracteerende partijen was, veeleer dan zich aan letterlijke beteekenis van de woorden te houden;

Dat ter zake de verklaring die door appelante wordt aangetreft hiertoe leidt, dat in geval van lichamelijk letsel, de verzekeraarster nooit meer dan $\frac{3}{4}$ van het verzekeringsmaximum zou te dragen hebben, dat zulks ongetwijfeld niet in de gemeenschappelijke bedoelingen der contracteerende partijen heeft gelegen;

Dat, indien appelante waarlijk zulk een toedracht had willen geven aan de bepalingen van bewust artikel 4, dat zij dit behoefde te bedingen met bewoordingen die allen twijfel uitsluiten;

Overwegende dat appelante beweert dat het ongeval veroorzaakt werd door de overtreding van art. 18, K. B. van 31 Maart 1905, dat zij echter het bewijs daarvan niet levert noch aanbiedt;

Om deze redenen:

Het Hof,

Gehoord het eensluidend advies in openbare terechtzitting gegeven door den heer advocaat-generaal De Vooght;

Alle verdere of strijdige besluiten als ongegrond afwijzende;

Ontvangt het beroep, verklaart het ongegrond; Bevestigt het bestreden vonnis;

Verwijst appelante in de op het hooger beroep ontstane gerechtskosten.

NOTA. — Dit arrest van het Hof van Beroep bevestigt een vonnis van de Burgerlijke Rechtbank van Antwerpen; 2e Kamer; 1 Juni 1936. (Voorzitter: M. Heimbürger; Rechters: MM. Delvaux en De Schrijver; Pleiters: Mrs De Jongh, Gryspeerd en Oyen).

Dit vonnis is gelijklopend met het arrest van het Hof van Beroep. De motieven zijn gedeeltelijk meer uitgebreid betreffende de opgeworpen redenen van verval. Wij laten dit gedeelte van het vonnis hierna volgen:

III. — *Omtrent het opgeworpen verval:*

Overwegende dat verweerster aan hare verzekerden, in wier rechten en verplichtingen de eischeressen thans opvolgen, verwijt het ongeval niet verklaard te hebben binnen de 48 uren, de dagvaarding en andere stukken betreffende het geding niet binnen denzelfden termijn te hebben medegedeeld, en verder zonder schriftelijke toelating van haren bestuurder voor het gerecht te zijn verschenen zoodat verweerster het geding niet naar goeddunken heeft kunnen leiden en menen; dat al deze verzuimen afzonderlijk of samengenomen, haar machtigden alle tusschenkomst ten bate harer verzekerden te weigeren, wegens verval;

Overwegende dat omtrent de ongevalsverklaring de toestand zich in feite als volgt voordeed:

Ruts en Deweerdt, kleine aannemers, waren verzekerd bij «Gemeenschappelijke Kas», gevestigd Frankrijk, 64, te Antwerpen, bestuurder J. Mortelmans, voor alle ongevallen die aan hun personeel konden overkomen in of ter gelegenheid van de uitvoering des arbeidscontracts; deze «Gemeenschappelijke Kas» en de verweerster vormen twee vennootschappen waarvan maatschappelijke zetel, bureelen, directie dezelfde zijn zoodat kennisgeving van een ongeval aan de «Gemeenschappelijke Kas», en meer speciaal aan haren directeur J. Mortelmans, noodzakelijkerwijze door denzelfden heer J. Mortelmans, bestuurder van de verweerster, bekend is in hoofde van deze laatste. De aannemers Ruts en Deweerdt vergenoegden zich een enkele ongevalsverklaring bij den heer J. Mortelmans in te dienen en waren dan ook overtuigd dat deze verklaring voor beide zoogezegde zustervennootschappen, bestemd en dienstig was.

Overwegende dat de enkele weigering van verweerster de ongevallenverklaring bij de Rechtbank over te leggen dezen uitleg niet voldoende staft doch dat het doorslaand bewijs de verweerster wel in kennis van het ongeval werd gesteld, blijkt uit de houding van verzekeraarster zelf: inderdaad, op 1 Juni 1934 liet «De Voorzienigheid» weten aan de firmanten Deweerdt en Ruts dat zij alle tusschenkomst weigerde: 1° omdat de vennooten de dagvaarding laattijdig afgaven; 2° omdat zij zonder behulp der verzekeringsmaatschappij hunne verdediging hadden voorgedragen;

en zij zich dus niet beriep noch wenschte te beroepen op een vermeend verzuim van ongevalsverklaring;

Overwegende dat evenmin kritiek werd uitgeoefend wegens het niet mededeelen van andere stukken betreffende het geding, zoodat verweerster de houding van verzekerde nooit heeft afgekeurd tenzij in verband met het niet afleveren der citatie om voor de boetstrafelijke rechtbank te verschijnen en met de verschijning ter rechtbank zonder bijstand van een door verweerster aangestelden raadsman;

Overwegende echter dat noch de verzekeringsbedingen noch de standregelen der vennootschap «De Voorzienigheid», waarvan de firmanten deel uitmaken, bepalen dat het verzuim aan mededeeling eener citatie op strafgebied een automatisch verval na zich sleept;

Overwegende dat dus enkel dient nagegaan te worden of de onwetendheid of nalatigheid der verzekerden

aan de verweerster de minste schade heeft kunnen berokkenen (Rev. Ass. Resp. 1930-533 en 556, Jur. Comm. Brussel 1930, 193, Brussel, Ass. 1928, 184);

Overwegende dat verweerster het bewijs niet levert noch aanbiedt eener schade die door het toedoen van hare verzekerden zou ontstaan zijn; dat de boetstrafelijke rechtbank overigens de zaak met opzet uitstelde om aan de verweerster toe te laten de verdediging der betichten op zich te nemen; dat betichten daarenboven beroep aantekenden tegen het uitgebracht vonnis en het dus volledig vrijstond aan verweerster — al was het dan eventueel ook onder voorbehoud van al hare rechten — een raadsman te belasten met de verdediging der betichten voor het Hof van Beroep te Brussel (Rechtbank van eersten aanleg Kortrijk, 12 Mei 1934 in zake Van Hoecke t/ Marchal);

Overwegende dat betichten zich verplicht achtten ten gevolge der afwijzende houding hunner verzekeraars, zelf een raadsman aan te stellen en dat evenmin vaststaat dat in hunne keus, betichten zouden gehandeld hebben in tegenstrijd met de belangen der verweerster, vooral waar de persoonlijke belangen der betichten in eene niet onaanzienlijke mate strookten met deze der verzekeraarster;

Overwegende dat tegenover de firmanten Ruts en Deweerdt in de speciale omstandigheden der zaak zooals hierboven uiteengezet, geen verval toepasbaar is;

42

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

5e Kamer bis. — 24 Februari 1937.

Voorzitter : M. Verstraete.

Openb. Min. : M. Van Hille.

Pl. : Mters Kubowitski en Van Cutsem.

HYPOTHECAIR MORATORIUM. — EINDE. — 30 DECEMBER 1936 EN NIET 31 DECEMBER.

Artikel 3 van de wet van 7 Juli 1934 bepaalt uitdrukkelijk dat de uitstel, op straffe van nietigheid, moet aangevraagd worden vóór 31 December 1935 en het Koninklijk Besluit van 27 December 1935 beperkt er zich bij te verklaren dat den datum van 31 December 1935 door den datum van 31 December 1936 vervangen wordt. De eisch moest dus ingediend worden vóór 31 December 1936 en niet tot en met 31 December.

Proujansky t/ De Brouckère.

Aangezien het inleidend exploit slechts op 31 December 1936 beteekend werd;

Dat art. 3 der wet van 7 Juli 1934 uitdrukkelijk bepaalt dat de uitstel moet, op straffe van nietigheid, vóór den 31 December 1935, aangevraagd worden en het eenig artikel van het K. B. van 27 December 1935 zich beperkt te verklaren dat de datum 31 December 1935 door deze van 31 December 1936 vervangen wordt;

Aangezien de bewoordingen der wet klaar en duidelijk zijn: wie verlangt van de buitengewone gunst van het hypothecair moratorium te genieten, moet op straffe van nietigheid zijn eisch indienen niet tot en met den 31 December maar wel vóór den 31n December.

Dat het aangenomen is dat indien een tijdsruimte door de wet vastgesteld wordt, om aan een partij toe te laten binnen een zeker tijdsverloop een rechtsvordering in te stellen, er tegenstrijdigheid zou ontstaan indien men nog geldig zou kunnen handelen, den dag na den laatst vastgestellten dag, t.t.z. den 31n, dus dat de laatst dienende dag der dertigsten is (Rép. drt. Belge; v° Délais, n° 36).

Dat daarenboven men niet goed inziet waarom, wanneer eene buitengewone wet toelaat een geding binnen een zekeren tijd die breed voldoende is om een beslissing te nemen, een dag meer nog zou moeten bijgevoegd worden. (I. c. n° 35).

Aangezien in ieder geval aanlegger niet bewijst dat hij binnen het door hem aangevraagd uitstel meer dan nu in staat zou verkeerren — het ontleende kapitaal terug te bezorgen;

Dat hij slechts algemeene beschouwingen over den economischen toestand van het land inroept, en namelijk erop drukt dat hij de hoop koestert binnen het uitstel een liefhebber voor zijn huis te kunnen vinden wanneer volgens den geest van de wet hij veeleer zou moeten bewijzen dat tengevolge van de verbetering van zijn persoonlijke geldelijken toestand er ernstige vermoedens bestaan om aan te nemen dat in een onmiddellijke toekomst hij werkelijk in staat zal zijn, zijn verplichtingen te vervullen.

Om deze redenen :

De Rechtbank, gehoord het eensluidend advies gegeven ter openbare zitting door den Heer Van Hille, Substituut van den Prokureur des Konings.

Alle andere of tegenstrijdige besluiten van de hand wijzende :

Verleent akte aan verweerder dat hij het geding schat op meer dan 100.000 frank om te voldoen aan de wet op de bevoegdheid.

Zegt voor recht dat de eisch niet ontvankelijk is als zijnde laattijdig ingeleid, en in ieder geval ongegrond.

Veroordeelt aanleggers tot de kosten.

43

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

2e Kamer. — 2 December 1936.

Voorzitter : M. De Baer.

Pleiters : Mrs H. De Jongh en Stoffels.

BURGERLIJK RECHT. — KORTE VERJARING. — GEDING BESLISSENDE EED. — GEEN ANDER MIDDEL.

Bij afwezigheid van schulderkennis geeft de wet aan den schuldeischer, geen ander middel om aan de gevolgen der korte verjaring te ontsnappen, dan het opleggen van de gedingbeslissende eed.

Dr G. D'H. t/ Wwe B. en B.

Gehoord de partijen in hunne middelen en besluiten in de Nederlandsche taal :

Gezien de stukken van het geding en namelijk het vonnis waartegen beroep geveld door de Recht-

bank van Vrede van het kanton Berchem, in dato van 23 Juni 1936, alsook de akte van beroep, beide in regelmatigen vorm voorgebracht :

Gelet op artikel 2, 34, 37 en 41 der wet van 15 Juni 1935 ;

Aangezien partijen het eens zijn dat het termijn van een jaar voorzien in art. 2272 verlopen was, wanneer de eisch ingeleid werd, dat zooals beroeper invoert de verjaring in dat artikel voorzien gesteund is op een vermoeden van betaling hetwelk vervalt wanneer de bekentenis van de niet-betaling der schuld uit de stukken van het geding spruit ;

Aangezien, indien beroepen in den loop van het geding wel verklaard hebben nooit kennis gehad te hebben van de betwiste schuldvordering, dit de erkenntenis niet medesleept dat de schuld nooit zou betaald zijn geweest, maar alleenlijk wil zeggen dat de schuld niet door hen is betaald ;

Dat beroepen loochenen ooit uitstel van betaling te hebben gevraagd ;

Aangezien beroepen zich trouwens in eene feitelijke onmogelijkheid bevinden om zich het minste gedacht te vormen over de billijkheid van den eisch, daar zij gansch onwetend zijn van den aard en den duur der zorgen die aan den decujus zouden gegeven geweest zijn ; dat zij daarenboven pleiten niet te weten of de schuld niet reeds betaald is geweest ;

Aangezien bij afwezigheid aan schulderkennis, de wet aan den aanlegger geen ander middel geeft dan het welk voorzien is in art. 2275 B.W.B. ;

Aangezien het dus met rede is dat de eerste rechter, bij afwezigheid van alle schulderkennis, de besluiten in ondergeschikte orde door beroeper heeft ingewilligd en aan beroepen den eindbeslissenden eed voorzien in art. 2275 van het B. W. heeft opgelegd, na gezegd te hebben, dat er geene aanleiding bestond om de persoonlijke verschijning der partijen te bevelen ;

Om deze redenen :

De Rechtbank, aanvaardt het beroep, rechtdoende bekrachtigt het vonnis waartegen beroep. Verwijst beroeper in de kosten.

44

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE ANTWERPEN

7e Kamer. — 27 Mei 1937.

BESLUITWET N° 237, d.d. 31 JANUARI 1936. — WETTELIJKHEID.

Besluitwet n° 237, d.d. 31 Januari 1936, heeft geen fiscaal doel en diende derhalve niet bekrachtigd te worden. De wet van 31 Juli 1934 bepaalt inderdaad uitdrukkelijk dat deze bekrachtiging slechts vereischt is voor de besluiten genomen in uitvoering van litt. a, 1° alinea, n° 1 van het art. 1 der wet daar waar het K. B. integendeel genomen werd in uitvoering van litt. g, al. n° 3 van het art. 1 der zelfde wet.

O. M. t/ Gysels.

Aangezien in rechte betichte beweert dat de besluitwet van 4 Dec. 1934 N° 37, niet kan toegepast

worden, om reden van onwettelijkheid, voortvloeiend uit het feit, dat de verordening een fiscaal doel zou nastreven;

Aangezien het verslag hieromtrent tot den Koning gericht, uitdrukkelijk vermeldt dat het ontwerp niet de minste fiscale beweegredenen beoogt;

Aangezien betichte eveneens aanvoert, dat er geen plaats grijpt tot toepassing der besluitwet (N° 237 dd° 32.I.36) en waarop de vervolging steunt;

Aangezien deze evenmin een fiscaal doel nastreeft (cfr. vonnis Corr. Rechtbank Antw. 6° Kam. 6-4-1937) daar de handelaars in vleeschwaren in hun controle-boek, den aan- en niet verkoopprijs van hun waren te vermelden hebben en er aldus geen grondslag voorhanden is tot het vaststellen eener winst-belasting.

Aangezien het controleboek moet gehouden worden om de Regeering in staat te stellen de grootprijzen van het vleesch te bepalen om alle prijs-overdrijving te keer te gaan, dat hieruit volgt, dat de besluit-wet van 31 Januari 1936 niet hoefde bekrachtigd te worden, vermits de volmachtwet van 31 Juli 1934 uitdrukkelijk bepaalt, dat deze bekrachtiging slechts vereischt is voor de besluiten genomen in uitvoering van litt. a, 1ste alinea, n° 1 van het art. I der wet;

Aangezien het K. B. toepasselijk in de onderhavige vervolging genomen werd in uitvoering van litt. g. al. N° 3 van het art. 1 dezelfde wet;

Aangezien het K. B. van 31-1-1936 aldus toepasselijk is;

Aangezien er verzachtende omstandigheden bestaan, spruitende uit haar goed voorgaande.

Gezien de bepaling van het artikel 194 van het wetboek van rechtspleging in strafzaken, 1, 7, van het strafwetboek, en de wet van 2 Januari 1924. Art. 2, 11, 12, 14, 31, 32, 34, 35, 37 en 41 der wet van 15 Juni 1935.

Om deze beweegredenen en bij toepassing van artikels 1, 2, 4, 5 K. B. 31-1-1936; wet 31-7-1934, wet 7-12-1934 en wet van 15 en 30 Maart 1935, 38, 40, 85. van het strafwetboek, door den Heer Voorzitter aangeduid.

Rechtdoende bij tegenspraak.

Verwijst de Rechtbank de betichte tot eene geldboete van 10 frank en verwijst ze verders tot de kosten van het proces, beloopende in het geheel tot de som van 14,99 frank.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

3e kamer. — 16 April 1937.

Voorzitter: M. Mariën.

Referendaris: Mr. Arendt.

Pleiters: Mrs Paul Pollet en Ant. Van den Bossche.

LEGAAT ONDER ALGEMEENEN TITEL. — VRAAG TOT AFLEVERING OVERBODIG. — TOEPASSING VAN ART. 1005 VAN HET B. W. — VRIJWILLIGE AFLEVERING.

De legatarresse onder algemeenen titel moet de aflevering van het legaat niet vragen aan de wettige erf-

genamen, wanneer het vaststaat dat deze akkoord waren opdat de aflevering vrijwillig zou geschieden.

Wwe Laroche t/ Ganzarsky.

Gezien de geboekte dagvaarding van 9 Januari 1937, strekkende tot de betaling der som van 1262,50 gulden, ten titel van aandeel toekomende aan aanlegster in eene schuldvordering die wijlen haren echtgenoot de heer Ludovicus Laroche bezat ten laste van verweerder;

Aangezien deze de onontvankelijkheid van den eisch opwerpt hoofdens voorbarigheid en zulks om reden dat aanlegster, dewelke in hoedanigheid van legatarresse onder eenen algemeenen titel optreedt verzuimd heeft zich het legaat door de wettige erfgenamen te doen afleveren.

Aangezien de aanvraag gesteund is op de schenking (gedaan ten voordeele van aanlegster door huwelijkscontract) — niet voorgelegd — verleden voor Mter Ceulemans, Notaris te Antwerpen, in dato van 14 Juli 1905, van het beschikbaar gedeelte ('t zij een vierde) der nalatenschap van genoemden rechtsvoorganger.

Aangezien het B. W. de formeele aflevering voorzien heeft om de rechten der wettige erfgenamen te vrijwaren, en om deze toe te laten de geldigheid van een legaat welk, gebeurlijk het voorbehoud van een gedeelte der erfenis zou overschrijden, te betwisten.

Aangezien echter artikel 1005 B. W. uitdrukkelijk beschikt dat betwiste aflevering op vrijwillige wijze mag geschieden.

Aangezien te dien opzichte de rechtsleer zich als volgt uitdrukt:

«La loi ne soumet la délivrance volontaire à aucune condition spéciale de forme: on applique donc les principes généraux qui régissent le consentement. Il peut être exprimé par des paroles ou des faits: c'est-à-dire, que la délivrance peut être expresse ou tacite (Laurent Vol. XIV nr 57).

Aangezien in onderhavig geval het bewezen is door de vermeldingen der akte van voorbereiding tot de vereffening van gezegde nalatenschap verleden op 28 Juli 1933 voor Mter E. Wauters, Notaris te Antwerpen, en geboekt op 4 Augustus 1933, deel 401 blad 55, vak 4 (ontvangen 15 fr. (get.) Tackoen) en geteekend zoowel door aanlegster als door de twee wettige erfgenamen te weten: de Heer Ludovicus Dionysius Laroche et Dame Maria Carolina Laroche bijgestaan en gemachtigd door haren echtgenoot de Heer Amatus Corneel Everaert, dat er behoorlijk gewag gemaakt werd van het feit dat.... «wijlen de Heer Laroche geene andere beschikkingen van uitersten wil gemaakt heeft dan de begiftiging vervat in het huwelijkscontract in voordeel zijner echtgenootte bedragende bij toepassing van art. 1098 van het B. W. een vierde in vollen eigendom zijner nalatenschap...»

Aangezien daarenboven voormelde akte eene verwijzing inhoudt naar den inventaris opgemaakt ten sterfhuize in dato van 17 December 1931 door denzelfden notaris en dit in de tegenwoordigheid van alle belanghebbenden en door hen ondertekend

geboekt te Antwerpen op 20 Januari 1922, deel 392 blad 87 vak 8. Ontvangen 25 franken (get.) Straetmans, en dewelke melding maakt op bepaalde wijze van de schuldvordering waarvan thans sprake.

Aangezien overigens, het geenszins betwist wordt dat aanlegster in het bezit is van den oorspronkelijken titel (niet overgelegd) der schuldvordering.

Aangezien in dusdanige omstandigheden het vervullen der formaliteiten van aflevering voorzien door artikel 1011 B. W. geheel en al overbodig blijkt;

Aangezien voor wat den grond betreft, verweerder geen enkel rechtsmiddel doet gelden.

Om deze redenen:

De Rechtbank,

maakt melding dat de beschikkingen van de artikelen 2, 34, 36, 38, 40 lid 1 en 68 van de wet van 15 Juni 1935 toegepast werden voor het opmaken van het exploit en de andere akten van rechtspleging welke het vonnis voorafgaan;

Zegt den eisch ontvankelijk en gegrond.

Veroordeelt diensvolgens verweerder om aan aanlegster de som van 1262 gulden 50 te betalen, om te keeren in Belgisch geld, aan den hoogsten koers in voege op den dag der werkelijke betaling, met de gerechtelijke intresten en de kosten des gedings.

BIBLIOGRAPHIE

Dr. A. C. J. DE VRANKRYVER. — De staatsleer van Hugo de Groot en zijn Nederlandsche tijdgenooten. Uitgave: N. V. Dekker en Van de Vegt, Nijmegen, 1937; blz. 118; prijs fl. 1.75.

Na de afzwering van Filips II, wanneer de motiveering van den Nederlandschen opstand tegen Spanje een overwonnen standpunt is, wordt in de Dietsche gewesten aan een staatsleer, op bredere en andere basis, gewerkt. Deze staatsleer bevat echter geen nieuwe beginselen en grootsche concepties, maar is hoofdzakelijk beïnvloed door de theorieën, welke in het derde kwart van de zestiende eeuw verkondigd werden. Belangwekkend is deze arbeid nochtans omdat men er door goede vaderlanders, die meer practici dan theoretici waren, de gedachten zooals die in de breede kringen van het volk leefden vindt uiteengezet.

De geschriften van Hugo de Groot, in het eerste begin van de zeventiende eeuw, verheffen zich daarentegen op een veel hoger peil en zijn figuur beheerscht dan ook dit tijdvak in die mate, dat alle anderen, met één uitzondering, bij hem volledig in den schaduw staan.

Herhaaldelijk werden zijn staatkundige opvattingen, aan de hand van «De jure belli ac pacis», in groote werken over staatstheorieën onderzocht, en werd meestal uit het oog verloren, dat «De jure belli ac pacis» in de eerste plaats het internationale recht behandelt, en door den vluchteling Grotius in Frankrijk geschreven is. Om de Groot's politieke ideeën, en tevens hun ontwikkeling en verandering, ten volle te leeren kennen, moet men zijn vroegere geschriften ontlezen. In de «Bijdragen voor Vaderlandsche Geschiedenis» heeft Lotte Barschak hierop nadrukkelijk gewezen. Dr. De Vrankrijker, die de schrijver is van «De

motiveering van onzen opstand» (De theorieën van het verzet der Nederlandsche opstandelingen tegen Spanje in de jaren 1565-1581), was wel de aangewezen persoon, om de staatkundige opvattingen van De Groot, in het raam van den tijd en in verband met toestanden en gebeurtenissen in de Republiek, die op het denken van den jurist invloed hebben gehad, aan een nieuw onderzoek te onderwerpen.

De uitslagen van dit onderzoek worden ons medegedeeld in een achttal hoofdstukken: de staat in de contractstheorie, de natuurwet, de soevereiniteit in «De jure belli», het recht van opstand, de aristocratische standenstaat, de soevereiniteit der gewestelijke staten, Grotius en de monarchie, Kerk en Staat. Voor een betere kennis van het werk en de figuur van de Groot zijn deze bladzijden van Dr. De Vrankrijker uiterst belangwekkend.

E. B.

Dr. OTTO DONNER, doceent aan de Universiteit van Berlijn: *Statistik (Grundzüge der Rechts- und Wirtschaftswissenschaften Reihe B Wirtschaftswissenschaften. Herausgegeben von Jens Jessen und E. Wiskemann)*, 200 blz., prijs ing. 5,80 RM., geb. 6,80 RM.; Hanseatische Verlagsanstalt A. G. - Hamburg, 1937.

Dr. Donner is een gezaghebbende figuur op het gebied der statistiek in Duitschland. In dit werk behandelt hij op merkwaardige wijze, wezen en methode der statistiek. Na het belang der statistiek in het kader der wetenschappen te hebben aangetoond, gevolgd door een bondig historisch overzicht van de ontwikkeling der statistiek, beschrijft Dr. Donner breedvoerig de methodeleer dezer hulpwetenschap. Het laatste gedeelte van het werk is gewijd aan de economische ordening in Duitschland. Het leerboek van Dr. Donner kan ongetwijfeld hier ook diensten bewijzen, en bij het onderwijs met vrucht gebruikt worden.

E. B.

WETGEVING

WETSVOORSTEL op de bekendmaking der wetten.

TOELICHTING

Mevrouwen, Mijne Heeren,

Over het algemeen, kent men in België de wetten onder de bondige omschrijving van hun doel, doch vooral naar den datum hunner afkondiging, en die vermelding dient als verwijzing.

Dit gaat met ernstige bezwaren gepaard. De vermelding, in een titel, van het voorwerp eener wet is noodzakelijk onvolledig.

Bovendien is de datum van de afkondiging niet die van de bekendmaking in den «Moniteur». Sommige wetten worden onmiddellijk na hun afkondiging bekendgemaakt. Voor andere verloopt er een vaak zeer lange termijn tusschen den datum van afkondiging en dien van bekendmaking.

Deze uiteraard ernstige bezwaren, die het naslaan van wetteksten bemoeilijken, hebben nog toegenomen sedert het Parlement genoopt werd zeer talrijke wetten aan te nemen. Herhaaldelijk deed het zich

voor dat twee of meer wetten denzelfden dag worden afgekondigd, zoodat de vermelding van de afkondiging geen nuttige aanduiding meer verstrekt. Zij moet dan worden aangevuld met de vermelding van haar bekendmaking in den « Moniteur », en dan komt men tot zeer ingewikkelde vermeldingen wanneer men naar wetten wil verwijzen, — bij voorbeeld: Wet van 25 April 1934 tot goedkeuring der Overeenkomst gesloten op 4 November 1932 tusschen België en Groot-Brittannië, met inbegrip van Noord-Ierland, betreffende de zekerheidstelling « judicatum solvi », den rechtsbijstand en den lijfswang. (« Moniteur » 18 Juli 1934).

Talrijke vreemde landen, onder meer de Argentijnsche Republieken en andere, hebben het stelsel van nummering der wetten ingevoerd. Zoo zou, bij voorbeeld, hooger vermelde wet bekend staan onder den titel « Wet n° 3172 » en onder dit volgnummer zou men er naar verwijzen.

Het is overbodig te doen opmerken hoe dit stelsel nutteloos lange aanhalingen zou vermijden en het naslaan van de Wetboeken vergemakkelijken. Om thans den tekst eener wet terug te vinden, moet men, zoo men enkel haar voorwerp kent, dit laatste in een alfabetische tabel opzoeken, die meestal naar een chronologische tabel verwijst. De nummering van de wetten zou dit tijdverlies voorkomen.

Het thans geldende stelsel gaat evenwel met ernstiger bezwaren gepaard. Ziehier wat ons daarover een uitstekend advocaat bij het Hof van Cassatie schreef, wien wij dit wetsvoorstel hadden voorgelegd: « Uw voorstel is zeer verstandig. Voor enkelen tijd was ik verplicht middelen van niet-ontvankelijkheid te doen gelden tegen een voorziening in verbreking omdat het middel de overtreding aanvoerde van sommige artikelen eener wet, terwijl er verschillende wetten van denzelfden dag bestonden en het onmogelijk was met zekerheid uit te maken welke wet aldus werd bedoeld. Deze toestand komt zeer vaak voor en ik meen inderdaad dat het zou passen voortaan de wetten te nummeren zooals gij voorstelt. »

Op te merken valt bovendien dat de Regeering dezen weg reeds is opgegaan ten aanzien van de koninklijke besluiten sedert 22 Augustus 1934 genomen krachtens de wetten der « bijzondere machten »; al deze koninklijke besluiten, waarvan verscheidene denzelfden dag werden genomen, en soms gelijkaardige zaken betreffen, dragen een volgnummer dat elke verwarring voorkomt en het naslaan ongemeen vergemakkelijkt.

Er bestaat volstrekt geen reden om de toepassing van dezen regel niet uit te breiden tot al de wetten die zullen worden afgekondigd te rekenen vanaf de afkondiging der wet die wij U voorstellen goed te keuren.

WETSVOORSTEL

Eenig artikel. — Te rekenen vanaf de afkondiging dezer wet, zullen al de door het Parlement aangenomen en door den Koning afgekondigde wetten een volgnummer dragen, te beginnen met het cijfer 1; naar die wetten zal worden verwezen door vermelding van het toegekende volgnummer.

BALIELEVEN

VLAAMSCHE CONFERENTIE DER BALIE VAN GENT

Zaterdag, 6 November, hield de Vlaamsche Conferentie der Balie bij het Hof van Beroep te Gent hare plechtige openingszitting in de zaal van de eerste Kamer van het Hof van Beroep.

De voorzitter, Mter Duchêne, opende de vergadering voor een talrijk publiek. Hij verwelkomde in de eerste plaats de magistraten van het Hof die de zitting bijwoonden: de heeren voorzitter Laga, Raadsheeren Verbeke, Van den Bogaerde en Fiers, advocaten-generaal De Smet en De Bie. Hij dankte verder de talrijke magistraten van de rechtbank van eersten aanleg, die aanwezig waren, evenals de afgevaardigden der Conferenties van Antwerpen, Kortrijk en Jeune Barreau van Gent.

De heeren Eerste-Voorzitter van het Hof en de Stafhouder waren door ziekte belet en hadden aan den Voorzitter hunne ware sympathie uitgedrukt en hun spijt de zitting niet te kunnen bijwonen.

Tot de stagisten sprak de voorzitter hartelijke woorden van welkom. Hij wees er hen op dat vooral in deze tijden ze enkel met hard en regelmatig werken aan de Balie zouden kunnen slagen. De Vlaamsche Conferentie biedt hen een open arbeidsveld, waar ze werkmogelijkheid, steun en leiding zullen vinden.

De spreker van den dag, Mter Vermeulen, hield een boeiende en rijk gedocumenteerde rede over Philips Wielandt.

Hij wees er op dat er in de opleiding van de juristen van ons land een erge leemte is. Allen hebben ze tot in de kleinste details hooren uiteenzetten wat er in het Oude Rome zooal aan rechtsinstellingen en theorieën tot stand kwamen, evolueerden en vergingen. Hoevelen zijn er integendeel die over de rechtsgeschiedenis van ons land iets afweten? Een hervorming van het hooger onderwijs dringt zich op. In afwachting moeten de Vlaamsche Juristen zelf de hand aan het werk slaan en de oude Vlaamsche rechtsgeleerden bestudeeren.

In dien zin ging Mter Vermeulen tot Wielandt, de Gentsche Jurist, die leefde rond 1500.

Hij schetste het bewogen leven van Wielandt, zijn jeugd, zijn strijd, zijn lijden. Een korte analyse van de bijzonderste werken van Wielandt besloot de voordracht.

Het *Rechtskundig Weekblad* zal de openingsrede in een van zijn eerste nummers opnemen, een verdere ontleding is dus overbodig.

Om acht uur zaten de Gentsche confraters in de gezellige zaal *Flamme*, aan den Brabantdam, aan een keurigen disch.

Tafelspeechen werden gehouden door den voorzitter van de Jeune Barreau, van Gent, en door den afgevaardigde van het *Rechtskundig Weekblad*, die terzelfdertijd de Vlaamsche Conferentie van Antwerpen vertegenwoordigde.

Na de schitterende openingszitting van het Pleitgenootschap te Brussel, bevestigde de even goed geslaagde plechtigheid van de Conferentie van Gent, de levenskracht en de hooge vlucht van onze Conferenties.

H. J.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

VLAAMSCHER CONFERENTIE DER BALIE VAN ANTWERPEN

Op Vrijdag, 5 dezer, hield de Vlaamsche Conferentie der Balie van Antwerpen eene algemeene vergadering die mocht aanzien worden als een inleiding tot het vijftigjarig jubelfeest der Conferentie, dat op 27 dezer zal doorgaan.

Inderdaad trad als spreker op Mr Frans Wittemans, die gedurende anderhalf uur de vergadering onderhield met een geschiedkundig overzicht over de werkzaamheden der Conferentie sinds haar ontstaan.

Het ligt niet in den aard van dit verslag in het lang en het breed uit te wijden over de geschiedenis der Conferentie. Wel dient aangestipt hoe Mr Fr. Wittemans, aan de hand van het archief en een veelvuldige documentatie, een bondig overzicht gaf vanaf het ontstaan tot op heden. Spreker herinnerde aan de heerlijk mooie figuren van stichters als Mr J. Van Rijswijk, Mr Witteveen, Mr F. Heuvelmans, Mr A. Van de Vorst; enkele jaren later, de onvermoeide kampers als MM. Janssens, Zech, Huybrechts, Le Bon, Franck, Pauwels en zoovele anderen. Hij wees op de geleidelijke evolutie der vergaderingen aan kleinen kring ontsproten, maar die reeds in den kern het midden vormden voor langsommeer daadwerkelijke tusschenkomst in Vlaamsche aangelegenheden.

Spreker wees wel op het gezellig samenzijn, de leutige uitstapen vroeger, lang voor den oorlog, reeds ondernomen in Holland, Duitschland, Luxemburg, enz., op de sinds 1906 regelmatig gehouden plechtige openingszittingen en zoo meer; maar wat in die bonte verscheidenheid van herinneringen, toch steeds op het voorplan kwam was de herdenking aan den harten, onversaagden maar te dien tijde zoo ondankbaren strijd voor Vlaamsch Rechtsherstel. Het werk op dit gebied geleverd door de stichters der Conferentie en latere vooroorlogse werkers als MM. Pauwels, E. Schiltz, Le Bon, Wildiers en zoovele anderen kan niet hoog genoeg gewaardeerd worden. Samen met de Vlaamsche Conferentiën van Gent en Brussel, heeft de Vlaamsche Conferentie te Antwerpen oneindig veel bijgedragen in het pionnierswerk dat eindelijk bijna twintig jaren na den oorlog geleid heeft tot de Vervlaamsching van het Gerecht.

Van dit standpunt uit gezien was dan ook de voordracht van Mr Wittemans uitermate interessant en leerrijk. Deze voordracht werd op gelukkige wijze aangevuld met een overzicht van traditionneele revues jaarlijks in de Conferentie gehouden, en die als de weerspiegeling zijn van het intieme, gezellige balieleven dat er zooveel toe bijdraagt om de vriendschap en de confraterniteit tusschen de advocaten te onderhouden.

INGEZONDEN BIJDAGEN

INHOUD VAN HET SCHEIDSVERDRAG.

Het scheidsverdrag moet op straffe van nietigheid de zaken die in betwisting zijn en de namen der scheidsrechters, vermelden. (Art. 1006 W. B. R.).

Het scheidsverdrag in hetwelk de overeenkomst der partijen vervat is, zal natuurlijk nog andere bepalingen behelzen. Aldus kan er worden in bepaald, welke proceduur de scheidsrechters te volgen hebben, de termijn binnen dewelke de uitspraak moet vallen, de bevoegdheid die hun toegekend wordt om in rechte

of in billijkheid te oordeelen, de modaliteiten der vervanging, de verzaking aan het recht op beroep en verhaal, de strafbepaling voor de partij die zich niet zou onderwerpen aan de uitspraak.

Het is onontbeerlijk enkele dezer bepalingen op te nemen in het scheidsverdrag, tenzij men zich houdt aan het zuiver wettelijk stelsel en men het dus aan de wet overlaat de modaliteiten van proceduur te regelen.

De verplichte vermelding betreft slechts de zaken die in betwisting zijn en de namen der scheidsrechters.

I. — ZAKEN IN BETWISTING.

Principe.

De verplichting in het scheidsverdrag, de betwisting te omschrijven die aan de scheidsrechters wordt voorgelegd, moet streng opgevat worden, omdat het scheidsverdrag de basis vormt van het scheidsgerecht.

Het is noodzakelijk, dat de partijen nauwkeurig de punten in betwisting opgeven om te vermijden, dat de scheidsrechters buiten hun mandaat zouden treden.

De partijen zijn inderdaad alleen gebonden wat betreft het voorwerp opgenomen in het scheidsverdrag, ende bindende kracht der scheidsrechterlijke beslissing spruit alleen voort uit de bepalingen van het scheidsverdrag (Cfr. Gent, 23 Jan. 1873, Pas. 1873. II. 121-Luik 22 Febr. 1883 Pas. 1833 Brussel 29 Mei 1872 Pas. II. 349-Oran 4 Juni 1894 D. P. 1895. 2. 77).

Het is niet vereischt, dat de partijen in het scheidsverdrag een omstandig betoog opnemen, hoewel het ten eerste aangeraden is de wederzijdsche stellingen nauwkeurig te omlijnen en de essentieele verdedigingsmiddelen of argumenten ten aanzien van het recht en ten aanzien van de daadzaken, te vermelden.

Deze handelwijze brengt de betwisting in haar geheel voor en is van groot belang om de draagkracht van het scheidsverdrag gebeurlijk te waardeeren, daar het vertoog der partijen alsdan tegensprekelijk werd opgesteld en vervat is in een akte van overeenstemming.

Het is echter niet op straffe van nietigheid vereischt de beweegredenen en bewijsmiddelen tot staving van den eisch aangevoerd, in het scheidsverdrag op te nemen. Rouen, 21 Dec. 1907. D. P. 1909.2.303).

Om geldig te zijn volstaat het, dat het scheidsverdrag een omschrijving van de betwisting omvat van aard om de scheidsrechters met zekerheid in te lichten nopens het te beslechten geschil en de hun toegekende bevoegdheid. (Brussel, 3 Jan. 1829. Pas. 5, Brussel, 27 Oct. 1909 P.P. 1910.686).

Gevolgtrekkingen.

In het algemeen heeft de Rechtspraak zich zeer breed getoond in het toepassen van art. 1006 W. B. R.

De Rechtbanken waardeeren in dit opzicht op soevereine wijze de bewoordingen van het scheidsverdrag (Req. 13 Febr. 1883. D. P. I. 83-Req. 18 Nov. 1884 D. P. 1885. I. 317-Cass. 21 Juni 1887. D. P. 1888.I.132).

Er werd geoordeeld, dat het geschil als voldoende omschreven diende beschouwd wanneer de partijen bedingen aan het oordeel van scheidsrechters te onderwerpen :

de geschillen voortspruitende uit een gemeenschappelijke, burgerlijke en handelsbedrijvigheid (Brussel 3 Jan. 1829. Pas. 5).

de te regelen rekeningen tusschen partijen (Chambéry, 30 Juni 1885, D. P. 1885.2.27).

de betwistingen gerezen nopens de huur van een huis aan een der partijen toebehoorende (Brussel 29 Juli 1889 B.J. 1889.1569).

de moeilijkheden die zullen voortspruiten uit een bepaald contract of vonnis (Turijn 4 Apr. 1808, Dall. V^o. Arb. nr. 435) ;

een thans hangend geding (Rennes 13 Dec. 1809, Dall. ib. nr. 436) ;

betwistingen omschreven in vooraf tusschen partijen beteekende stukken (Req. 29 Apr. 1812, Dall. ib. 295) ;

betwistingen nopens aan elkander palende eigendommen (Req. 11 Oct. 1811, Dall. ib. nr. 439) ;

betwistingen die voortspruiten uit stukken die in een hangend geding gebruikt werden (22 Mei 1832, Dall. ib. 242) ;

bankoperatiën gedurende een bepaalden termijn gedaan (Req. 29 Nov. 1831, Dall. ib. nr. 441) ;

moeilijkheden die voortspruiten uit de regeling eener nalatenschap (Lyon 3 Juli 1850, D.P. 1851. 2.134) ;

wederzijdsche opvorderingen waarvan het opstel aan de scheidsrechters zal onderworpen worden (Bourges, 14 Juli 1830, Dall. ib. nr. 443) ;

rechtspunten die uit een bepaalde zaak kunnen voortspuiten (Req. 2 Mei 1853, D. P. 1853.I.149).

Het is in veel gevallen onmogelijk alle punten van betwisting voorafgaandelijk te omschrijven. Uit de opsomming die voorafgaat blijkt duidelijk dat het steeds de bedoeling der partijen is geweest bevoegdheid te verleen aan de scheidsrechters, wat betreft de incidentieele geschillen, zooniet ware hun zending vaak onmogelijk.

Men mag er het beginsel uit afleiden dat niet alleen de hoofdbetwisting, doch al de bijkomende twistpunten die er het rechtstreeksch en noodzakelijk gevolg van zijn, vermoed worden in het scheidsverdrag opgenomen te zijn (Cfr. Fuzier-Herman, ib. nr. 305-Bioche nr. 146).

II. — AANDUIDING DER SCHEIDSRECHTERS.

Het scheidsverdrag moet de namen der scheidsrechters vermelden. Het is niet noodzakelijk, dat reeds in het scheidsverdrag een bepaalde persoon aangeduid worde. Het volstaat dat de scheidsrechters derwijze worden aangeduid, dat geen betwisting nopens hun persoon te vreezen zij.

De scheidsrechters mogen dus zoowel door hun hoedanigheid als door hun ambt aangeduid worden.

Is geldig een aanduiding als deze : de burgemeester der stad, stokhouder van de orde der advocaten, de tuchtkamer der notarissen, de arbitrale kamer van... (cfr. Bioche n. 159 en 163. Carré et Chauveau Quest. 3276. Req. 12 Febr. 1906. D. P. 1907.I.245 en nota I, Brussel, 23 Juli 1891. Pas. 1892. II. 59).

Indien de scheidsrechter werd aangeduid in verwijzing naar zijn hoedanigheid of ambt, moet men onderzoeken of het de bedoeling der partijen geweest is, den persoon zelf of den persoon met dit ambt bekleed te kiezen. Dit heeft belang wanneer de bedoelde persoon zijn ambt heeft nedergelegd daar dan de vraag te weten is of hij het hem gegeven mandaat nog mag uitoefenen en of het niet veeleer toekomt aan hem die thans het aangeduide ambt bekleedt. (Carré et Chauveau Quest. 3276-77, Chambéry, 30 Juni 1885 D. P. 1886.2.271).

De vaststelling van het aantal scheidsrechters wordt aan de partijen overgelaten. Hun aantal mag een paar getal vormen.

Er werd zelfs geoordeeld dat de scheidsrechters door het lot mogen aangeduid worden, indien de partijen zulks wenschen (Luik, 6 Juni 1854 Pas. 1856.2.369). De partijen mogen ook de benoeming der scheidsrech-

ters overlaten aan een derde persoon (Fuzier-Herman nr 314).

Principieel kan men dus zeggen dat de aanduiding van scheidsrechters een essentieel bestanddeel is van het scheidsverdrag; de individueele benoeming echter niet. Door aanduiding moet veeleer de wijze van benoeming verstaan worden. De wijze van benoeming moet vastgesteld worden in het scheidsverdrag; de benoeming zelve niet. Het volstaat dat de wijze van benoeming zekerheid verschaffe nopens den persoon of de personaliteit van de scheidsrechters.

Indien, in uitvoering van een scheidsrechterlijk beding, de partijen de scheidsrechters moeten aanstellen kan er twijfel bestaan nopens de verklaring van dit beding wat betreft de vraag te weten of elkeen der scheidsrechters door al de partijen dient gekozen ofwel ieder der partijen een scheidsrechter aanstelt.

In dit geval neemt men aan dat elk der partijen haar scheidsrechter moet aanstellen. In zelfden zin wordt het beding verstaan waarbij aan partijen wederzijds opgelegd wordt de betwistingen aan te benoemen scheidsrechters te onderwerpen. (cfr. Beltiens Proc. Civ. art. 1005-1006 nr 20).

R. v. Lennep.

ERRATUM

In het hoofdartikel van ons vorig nummer is een vergissing gebeurd.

De tweede alinea van kolom 323, beginnende met de woorden : «Dit blijkt nog de meening te » zijn van Prof. De Vries...», moet gelezen worden onmiddellijk na de derde alinea van kolom 322, eindigende met de woorden : «... en opnieuw » zeer actueel geworden is.»

TIJDSCHRIFTEN

NEDELANDSCH JURISTENBLAD. — Nr 38. — 6 November 1937. — Mr M. J. Broekhuijsen Jr. : Schadevergoeding, Boetebeding en Dwangsom.

JOURNAL DES TRIBUNAUX. — Nr. 3508. — 7 November 1937. — Le Juge unique, door Mr. S. Sasserath.

DALLOZ. — RECUEIL HEBDOMADAIRE DE JURISPRUDENCE. — Nr. 32. — 4 November 1937. — Chronique : La renaissance des droits «civils»; symptômes d'autarchie juridique, par M. Louis Josserand.

Vlaamsche Juristen

Abonneert U op

**RECHTSKUNDIG
WEEKBLAD !!!**

De Vlijt, Nationalestr., 46, Antwerpen. A. Somville, best.